

Aktsomhetsvurdering 2024

Bakgrunn

Nationaltheatret er omfattet av Åpenhetsloven som trådte i kraft 1. juli 2022, og i henhold til § 4 i loven skal det gjennomføres aktsomhetsvurderinger. Åpenhetsloven har som formål å styrke virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i produksjon og tjenesteleveranser. Loven skal også sikre at allmennheten får innsyn i hvordan virksomheter håndterer eventuelle negative konsekvenser knyttet til disse forholdene.

Beskrivelse av virksomheten

Nationaltheatret har som formål å produsere mest mulig scenekunst av høyest mulig kvalitet til et så stort og sammensatt publikum som mulig. Virksomheten sysselsetter årlig ca 250 årsverk fordelt på 40 ulike fagområder. Disse fagområdene er overordnet organisert i 5 områder, kunstneriske ansatte, tekniske ansatte, ansatte innen produksjon, ansatte innen kommunikasjon og ansatte innen administrasjon.

Teaterdrift

Nationaltheatrets virksomhet gjennomføres i all hovedsak av egne ansatte. Arbeidsvilkår, herunder lønn og arbeidstid, er regulert gjennom tariffavtaler inngått med LO-forbundene Creo, Fagforbundet og NTL, samt Norsk Skuespillerforbund. Teatret har en høy organisasjonsgrad, noe som bidrar til et godt forankret partsamarbeid og en tydelig struktur for medvirkning og medbestemmelse.

Enkelte tjenester ved Nationaltheatret leveres av eksterne aktører. Dette omfatter blant annet kantinedrift, renhold, sikkerhetstjenester, rammeavtale med digital partner, øvrige IT-leveranser samt håndverkstjenester. Alle avtaleinngåelser gjennomføres i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser, og det stilles krav til leverandørene om ordnede lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.

Teaterproduksjon

Teatret produserer 15-20 nye teaterproduksjoner hvert år. Til de fleste teaterproduksjonene lages scenografi og kostymer av teatrets egne produksjonsmedarbeidere. Hver produksjon skapes som oftest av et eksternt kunstnerisk team; regissør, scenograf, kostymedesigner, lysdesigner, musikalsk ansvarlig og eventuelt andre kunstnerisk tilknyttede. Kontraktene som inngås med kunstneriske team er fortrinnsvis tariffregulert, med mindre samarbeidet inngås gjennom en oppdragsavtale.

Publikum

Størstedelen av vårt publikum kommer til våre scener i Oslo. Det hender vi samarbeider med Riksteatret om å vise en produksjon i resten av landet. Dessuten gjør vi fra tid til annen avtaler med institusjoner i inn- og utland om å gjestespille med en av våre produksjoner på deres scener.

Aktsomhetsvurderinger

Interne forhold

Nationaltheatret har retningslinjer for samfunnsansvar som blant annet stadfester at vi respekterer og bidrar til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og rettigheter, inkludert ILOS 8 kjernekonvensjoner, arbeidsmiljøloven og likestillingsloven ivaretas. Vi respekterer grunnleggende menneskerettigheter og utfører vår rolle som kunstinstitusjon med bevissthet om vårt ansvar for å bidra til å utvikle vårt demokrati med frie ytringer og kritisk tenkning.

Etiske retningslinjer og arbeidsreglement

Nationaltheatret skal være en inkluderende arbeidsplass, og det er nulltoleranse for mobbing og trakassering i organisasjonen. Etiske retningslinjer og varslingsrutiner skal sikre at det ledes og leves etter denne etiske standarden. Nationaltheatret stiller tydelige krav til etisk adferd og ansvarlig virksomhetsutøvelse. Våre etiske retningslinjer og interne arbeidsreglement gjelder for alle som utfører arbeid på vegne av teatret – både fast ansatte og eksterne samarbeidspartnere.

Varslingsrutiner og HMS-arbeid

Nationaltheatret har etablert en tydelig og tilgjengelig varslingsrutine som gjelder for alle ansatte og tilknyttede. Alle som arbeider i organisasjonen har mulighet til å varsle om kritikkverdige forhold, inkludert diskriminering, mobbing eller trakassering, brudd på menneskerettigheter, korrupsjon og andre uetiske eller ulovlige forhold. Varsling kan skje anonymt, og det er definert flere varslingskanaler for å sikre lav terskel for å si ifra. Rutinen er informert om og lett tilgjengelig for alle medarbeidere i organisasjonen.

Arbeidsmiljøutvalg og arbeidsgiverforening

Teatret har et tett samarbeid med tillitsvalgte internt i teatret. Teatrets ledelse gjennomfører møter månedlig med samtlige tillitsvalgte. Teatersjefen har egne månedlige møter med tillitsvalgte for skuespillerne, og teknisk sjef og HR/HMS-sjef har egne månedlige møter med tillitsvalgte for de tekniske fagene. Det avholdes seks møter årlig i teatrets arbeidsmiljøutvalg og arbeidsgiver har månedlige møter der HMS-spørsmål behandles særskilt. På bransjenivå samarbeider vi med Norsk Teater og Orkesterforening (NTO) om å etablere retningslinjer og bransjestandarder som også har relevans inn mot kravene i Åpenhetsloven. I tillegg samarbeider vi med vår arbeidsgiverorganisasjon Spekter om spørsmål knyttet til norsk arbeidsliv.

Eksterne forhold

Etisk handel er en viktig del av Nationaltheatrets arbeid med bærekraft og Åpenhetsloven. I tråd med innspill fra styret, er det behov for å se disse temaene i sammenheng. Dette gjelder særlig hvilke områder Nationaltheatret kan utgjøre en forskjell på, samt hvordan vi håndterer leverandørkjeder, menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp.

Kartlegging av leverandører utenfor anbudspliktige anskaffelser

Nationaltheatret er avhengig av et bredt spekter av leverandører for å gjennomføre sin virksomhet på en tilfredsstillende måte. Mange av disse leveransene er av mindre omfang og faller derfor utenfor terskelverdiene som utløser krav om anbudsprosess i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Som ledd i vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger har vi gjennomført en gjennomgang av leverandørreskontrollen for 2024. I denne prosessen har vi identifisert og kartlagt leverandører som i løpet av året har levert varer eller tjenester til en samlet verdi over kr 100 000 ekskl. merverdiavgift. For disse leveransene gjelder anskaffelsesforskriftens del I, men det foreligger ikke krav om gjennomføring av formell anbudsprosedyre.

Totalt 91 leverandører kommer inn under denne definisjonen for regnskapsåret 2024. Innkjøp fra dette utvalget av leverandører var på totalt 47,8 MNOK. I vår aktsomhetsvurdering av leverandører, har vi identifisert at 18,7% av våre leverandører er utenlandske. Av leverandører lokalisert utenfor Norge, er disse hovedsakelig fra Tyskland, Sverige, Irland, Nederland, Frankrike og Storbritannia. I tillegg har vi systemleverandører med hovedsete i USA.

Kontroll og oppfølging av leverandørenes egne redegjørelser

Som del av kvalifikasjonsvurderingen kontrollerer vi at leverandører publiserer aktsomhetsvurderinger i tråd med Åpenhetsloven, fortrinnsvis på egne nettsider. Leverandører uten tilgjengelige vurderinger eller med pågående prosesser følges opp, og ytterligere dokumentasjon kan innhentes ved behov.

Risikoområder i leverandørkjeden

Innen produksjon av kostymer og scenografi er etisk oppfølging av leverandører særlig relevant. I år har vi gjennomført en forenklet kartlegging, basert på åpent tilgjengelig informasjon fremfor direkte henvendelser. Nationaltheatret arbeider kontinuerlig med å identifisere og følge opp risiko i leverandørkjeden. Enkelte leverandørgrupper vurderes som særlig risikoutsatte og inngår i vårt videre arbeid med ansvarlig leverandørstyring.

Basert på årets risikovurdering og teatrets arbeid med sikkerhetsledelse, vil vi sende ut spørreskjema til leverandører. Dette inkluderer de 20 største innen følgende risikoområder; IT-utstyr, programvarelisenser og andre eksterne tjenester; klær, rekvisitter og materialer til produksjon; renhold, bygg- og anleggstjenester.

Styret har uttrykt bekymring for IT-utstyr fra leverandører med mulig tilknytning til internasjonale konflikter, og understreket behovet for en etisk tilnærming. På bakgrunn av dette har vi innhentet oppdaterte redegjørelser fra våre IT-leverandører, som bekrefter systematisk arbeid med Åpenhetsloven. Alle leverandører vurderes med utgangspunkt i både bransje- og landrisiko, blant annet basert på DFØs høyrisikoliste og ITUCs vurderinger. Leverandører med tilleggsrisiko følges opp i egne systemer, og leverandøren har implementert en oppdatert Supplier Code of Conduct i tråd med FNs ti prinsipper for bærekraftig næringsliv.

Det er også innhentet tilbakemelding fra distributøren ALSO, som leverer blant annet utstyr fra HP. ALSO viser til HPs offentlige uttalelse hvor selskapet tar avstand fra BDS-kampanjen og

presiserer sitt forhold til Israel ([lenke til uttalelse](#)). ALSO understreker samtidig at selskapet følger egne retningslinjer for compliance og etiske vurderinger av produsenter og partnere. Disse retningslinjene er tilgjengelige under «Corporate Governance» på selskapets nettsider ([lenke til ALSO](#)).

Tiltak og videre arbeid

Årets gjennomgang for 2024 viser at Nationaltheatrets leverandørkjede består av både små og store aktører, hovedsakelig lokalisert i Norge og Europa. Vi arbeider kontinuerlig for å forankre ansvarlighet og bærekraft i våre interne retningslinjer og praksiser, i tråd med Åpenhetslovens krav og institusjonens mål om etiske og bærekraftige innkjøp.

Følgende tiltak er igangsatt eller planlegges gjennomført:

Systematisk leverandøroppfølging: Vi vil fortsette å følge opp våre leverandører gjennom regelmessig dialog og kontroller, for å sikre at de etterlever våre krav til sosialt og miljømessig ansvar.

Krav til gamle og nye leverandører: For leverandører som har inngått/inngår avtaler med en verdi over 100 000 kroner og som ikke omfattes av formelle anbudsprosedyrer, skal det innføres krav om signering av en egen redegjørelse ved kontraktsinngåelse.

Reduksjon og konsolidering av leverandørbasen: For å styrke kontroll og redusere risiko vil vi arbeide for å begrense antall leverandører, og samtidig sikre at innkjøp i størst mulig grad skjer gjennom våre allerede kartlagte og godkjente samarbeidspartnere. Ansatte vil bli informert og veiledet i hvordan de handler i tråd med disse retningslinjene.

Bedre oversikt over leverandørforpliktelser: Det vurderes å innføre et digitalt kontraktsstyringsverktøy, som eksempelvis «House of Control», for å sikre en helhetlig oversikt over alle leverandøravtaler og tilhørende forpliktelser.

Aktsomhetsvurderinger i vår verdikjede er en viktig del av Nationaltheatrets samfunnsansvar. Vi ønsker å være tydelige overfor våre leverandører og samarbeidspartnere om at vi stiller konkrete krav og har klare forventninger til etterlevelse av Åpenhetsloven. Ansvar for oppfølging og etterlevelse av loven ligger hos direktøren, som har et særskilt ansvar for at lovens krav ivaretas.

Har dere spørsmål eller ønsker å gi tilbakemelding om vårt arbeid med Åpenhetsloven, kan dere kontakte oss på: innsyn@nationaltheatret.no

Oslo, 28. mai 2025 / Amalie Tallaksen